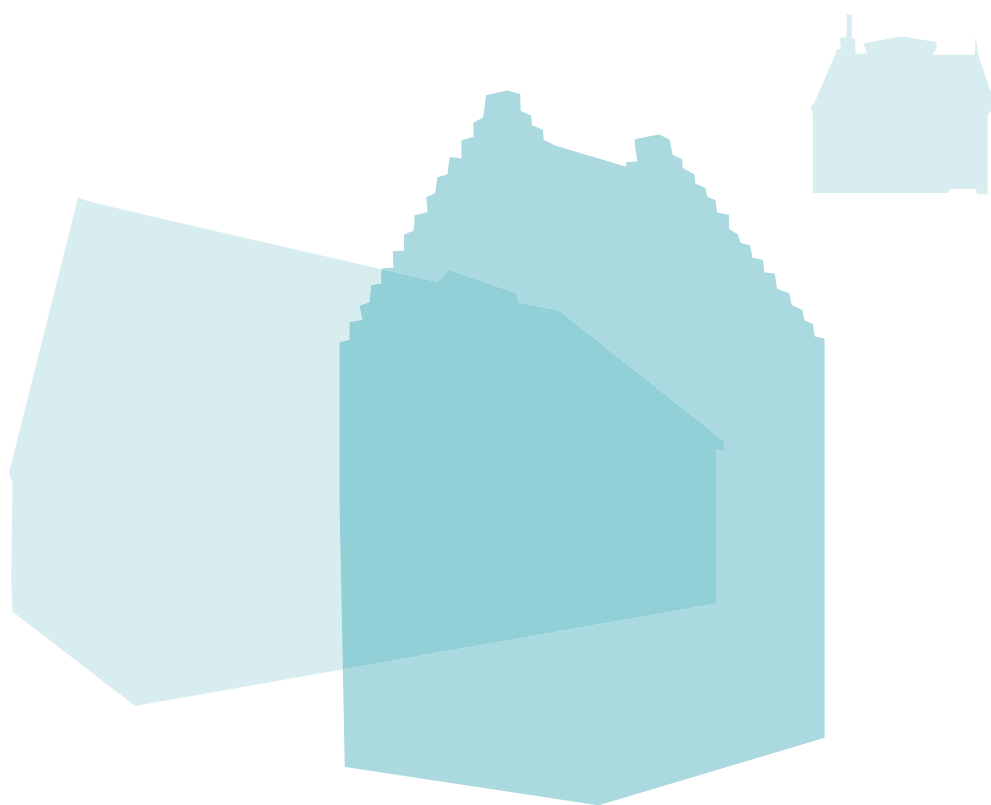

Toelichting Wijk- en Buurtkaart 2011

Update 1

Verklaring van tekens

.	gegevens ontbreken
*	voorlopig cijfer
**	nader voorlopig cijfer
x	geheim
–	nihil
–	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2012–2013	2012 tot en met 2013
2012/2013	het gemiddelde over de jaren 2012 tot en met 2013
2012/'13	oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2012 en eindigend in 2013
2010/'11– 2012/'13	oogstjaar, boekjaar enz., 2010/'11 tot en met 2012/'13

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Omslag

Telldesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier:
www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

ISSN:

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Den Haag/Heerlen, 2013.
Verveelvoudiging is toegestaan,
mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Gegevens geometrie	4
2	Algemene gegevens kerncijfers	6
3	Definities en verklaring van symbolen	7
4	Beschrijving van het onderliggende onderzoek	8
5	Beschrijving kerncijfers	9
6	Koppelingen naar relevante tabellen en artikelen	24
7	Voorwaarden gebruik	25

1 Gegevens Geometrie

De Wijk- en Buurtkaart is opgebouwd uit de gedetailleerde geometrie van het bestand Burgerlijke Gemeentegrenzen van het Kadaster, afgeleid uit de Basisregistratie Kadaster (BRK), de bij het CBS bekende begrenzings van wijken en buurten, de grens tussen land en water volgens afbakening van het laatst gepubliceerde Bestand Bodemgebruik en de bijbehorende Kerncijfers Wijken en Buurten van het CBS. Deze publicatie wijkt af van voorgaande publicaties omdat daarin nog gebruik werd gemaakt van de gemeentegrenzen uit het TOPgrenzen-bestand van het Kadaster en omdat er in voorgaande jaren nog gegeneraliseerd werd. Omdat er nu niet meer gegeneraliseerd is, is het bestand nauwkeuriger geworden, maar ook groter.

Het CBS stelt de wijk- en buurtcodes vast in het kader van de landelijke coördinatie van de wijk- en buurtindeling van gemeenten. Alle gemeenten, wijken en buurten krijgen een unieke code. Deze codes zijn voor de gemeenten en de daarbinnen gelegen wijken en buurten als volgt opgebouwd:

1. De code voor een gemeente wordt gevormd door 4 cijfers met daaraan voorafgaand de letters 'GM'.
De code voor een wijk binnen een gemeente wordt gevormd door 6 cijfers met daaraan voorafgaand de letters 'WK'.
2. De eerste 4 cijfers refereren naar de gemeentecode. WK000301 bijvoorbeeld betekent wijk 01 in gemeente 0003.
De code voor de buurt binnen een wijk wordt gevormd door 8 cijfers met daaraan voorafgaand de letters 'BU'.
Bijv. BU00030102 betekent buurt 02 in wijk 01 van gemeente 0003.

Nauwkeurigheid

Het voornaamste doel van het digitale bestand van de burgerlijke gemeentegrenzen uit de BRK van het Kadaster is het zo nauwkeurig mogelijk weergeven van de administratieve grenzen van gemeenten. De grenzen van wijken en buurten zijn echter primair opgenomen ter visuele ondersteuning van wijk- en buurtcijfers. De mate van nauwkeurigheid van de grenzen verschilt daarom. De grenzen van de gemeenten en die van de kustlijnen uit de bodemgebruikskaart hebben een afwijking van maximaal 5 meter, terwijl de afwijking van de wijk- en buurtgrenzen binnen de gemeenten ongeveer 10 tot 50 meter bedraagt.

Voor de weergave van de grens tussen land en water is bij de wijk- en buurtgrenzen uitgegaan van de basistopografie van Nederland. Dit geldt voor de kustlijnen en begrenzings van grote wateren, waaronder de Noordzee, de Waddenzee inclusief Eems en Dollard, het IJsselmeer, de randmeren van Flevoland, de afgesloten zeearmen van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse wateren en het Lauwersmeer. Deze grenzen zijn overgenomen uit het laatst gepubliceerde Bestand Bodemgebruik van het CBS. Voor de Wijk- en Buurtkaart 2011 is dat het Bestand Bodemgebruik 2008.

Fictieve buurten

De samenvoeging van bestanden tot het geharmoniseerde digitale bestand Wijk- en Buurtkaart, heeft voor een aantal gemeenten geleid tot het aanbrengen van één of meer fictieve buurten. Het gaat daarbij alleen om gebieden die bestaan uit grotere wateroppervlakten.

Wanneer dit een gebied betreft dat behoort tot de Waddenzee (incl. Eems en Dollard), de Noordzee, de Ooster- of de Westerschelde, dan zijn deze fictieve buurten gecodeerd als 9998. Gaat het om gebied van een gemeente in het IJsselmeer, het Markermeer, het Haringvliet, het Hollands Diep, de Grevelingen, de Krammer, het Volkerak, het Veerse Meer, het Markizaatsmeer of in één van de randmeren van Flevoland, dan hebben deze fictieve buurten het buurtnummer 9997. In dit geval is er ook overeenkomst met de scheiding tussen land en water van het Bestand Bodemgebruik van het CBS.

De aan polygonen gekoppelde kerncijfers van buurten betreffen de cijfers over het totale gebied van deze buurtcode. Enkele keren komt het voor dat een buurtcode in meerdere afzonderlijke vlakken in de Wijk- en Buurtkaart voorkomt. Deze zijn dan wel opgenomen als 1 record.

Formaat

De digitale geometrie wordt geleverd in ESRI™ Shape-formaat. De coördinaten worden weergegeven in meters volgens het stelsel van Rijksdriehoeksmeting.

Daarnaast zal het bestand in het eerste kwartaal van het publicatiejaar beschikbaar worden gesteld als WMS- en WFS-geoservice via www.pdokloket.nl.

De Buurtkaart is ook online te bekijken op www.cbsinuwbuurt.nl en www.cbs.nl/geoservices.

2 Algemene gegevens kerncijfers

De publicatie Kerncijfers wijken en buurten bevat statistische gegevens voor alle gemeenten, wijken en buurten van Nederland. De kerncijfers hebben hoofdzakelijk tot doel om vergelijkingen tussen de verschillende onderdelen van gemeenten mogelijk te maken en de verschillen zichtbaar te maken. Doordat de cijfers heel Nederland beslaan is het ook mogelijk om buurten van verschillende gemeenten met elkaar te vergelijken.

De meest recente cijfers uit Kerncijfers wijken en buurten zijn te raadplegen via statline.cbs.nl. Aanvullingen, bijstellingen en correcties worden enkel doorgevoerd op Statline.

De wijk- en buurtindeling wordt in principe door de gemeenten vastgesteld. Het CBS verzorgt de landelijke coördinatie van de indeling. In de landelijke gebieden is de topografie het uitgangspunt bij de buurtindeling. In stedelijke gebieden spelen sociaal-economische verschillen vaak een rol bij de buurtafbakening. De wijkindeling is terug te voeren tot de kernen met hun omsloten buitengebied, of de zogenoemde stadswijken, die bestaan uit een aantal min of meer homogeen bebouwde en aaneengesloten buurten.

Bij de naamgeving van wijken en buurten is uitgegaan van de plaatselijk gangbare namen, die door de gemeenten zijn vastgesteld. De codering van de wijken en buurten is landelijk uniform. Iedere buurt heeft een unieke achtcijferige code. De eerste vier cijfers vormen de gemeentecode, de volgende twee cijfers zijn de wijkcode en de laatste twee cijfers zijn de buurtcode.

De wijk- en buurtindeling is in kaart gebracht voor verschillende jaren en digitaal beschikbaar. De Wijk- en Buurtkaart is online te raadplegen op www.cbsinuwbuurt.nl en www.cbs.nl/geoservices.

3 Definities en verklaring van symbolen

1. Weergave ontbrekende gegevens

Betekenis Symbool	Publicatie Kerncijfers Wijken en Buurten	Waarde in numerieke velden
Gegevens ontbreken	.	-99 999 999
Nihil	–	-99 999 998
Geheim	x	-99 999 997

4 Beschrijving van het onderliggende onderzoek

Om gegevens op buurtniveau te kunnen publiceren moet gebruik worden gemaakt van integrale waarnemingen of tellingen of van onderzoeken met een grote steekproefomvang. De gegevens in deze publicatie zijn afgeleid uit onder andere de Structuurtelling Gemeentelijke basisadministratie (GBA), de Gedigitaliseerde kaart Bodemgebruik en het Geografisch basisregister.

Het Geografisch Basisregister (GBR) vormt een belangrijke sleutel om data uit andere registers te lokaliseren naar buurtniveau. Het GBR omvat alle circa 8 miljoen adressen in Nederland, met daaraan gekoppeld de buurt waarin dat adres ligt. In de toekomst zal de koppeling van de buurtcode aan de adressen berekend worden uit de coördinaten van de adressen uit de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG).

Vergelijkingen

Een vergelijking van de kerncijfers van buurten in deze publicatie met die van vorige verslagjaren is niet altijd zonder meer mogelijk. Dit heeft twee redenen. Ten eerste zijn er gemeenten waarvan de wijk- en buurtindeling (soms ingrijpend) is gewijzigd. Daarnaast zijn sommige adressen door kwaliteitsverbeteringen van buurtcode gewisseld.

Naast de standcijfers van een jaar worden er van enkele kernvariabelen ook de bijbehorende jaarmutaties gepubliceerd, waarbij gecorrigeerd wordt voor de wijzigingen ten gevolge van herindelingen of kwaliteitsverbeteringen. Van deze kwaliteitsverbeteringen hebben er in de periode 2003–2006 meerdere plaatsgevonden in het GBR van bestaande buurtcodes. De buurtcodering van GBR-adressen is gecontroleerd met de afgeleide buurtcodering van adressen volgens andere geometrische bronnen, waaronder het Nationale wegenbestand. Als gevolg van deze vergelijking is een aantal adressen van buurtcode gewijzigd. Dit kan leiden tot mutaties in de kerncijfers uit verschillende jaren, die uitsluitend een gevolg zijn van deze herziening.

Om redenen van betrouwbaarheid en geheimhouding kunnen gegevens ontbreken. In de toelichting bij de diverse onderwerpen staat welke beveiligingsprocedure is gebruikt. Door afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som van de afzonderlijke getallen.

Versie

Uitgangspunt bij het samenstellen van deze publicatie is een zo breed mogelijk aanbod van zo recent mogelijke kerncijfers. Omdat cijfers uit CBS-onderzoek soms in latere jaren beschikbaar komen, is met ingang van 2011 gekozen voor drie leveringsmomenten. De eerste levering vindt plaats in januari na het verslagjaar met een eerste kleine set gegevens. In de twee jaar daarop volgen updates in januari. Deze updates bevatten dezelfde geometrie, maar meer kerncijfers.

Deze publicatie betreft de eerste update van de Kerncijfers wijken en buurten 2011.

5 Beschrijving kerncijfers

WIJKEN EN BUURTEN

BU_CODE: Buurtcode [code]

Voor de codering van de binnen wijken onderscheiden buurten is een code van acht posities opgenomen. Gemeentecode (4) + wijkcode (2) + buurtcode (2).

BU_NAAM: Buurtnaam [naam]

De buurtnaam is opgegeven door de gemeente die hiervan eigenaar is.

WK_CODE: Wijkcode [code]

Voor de codering van de binnen gemeenten onderscheiden wijken is een code van zes posities opgenomen. Gemeentecode (4) + wijkcode (2).

WK_NAAM: Wijknaam [naam]

De wijknaam is opgegeven door de gemeente die hiervan eigenaar is.

GM_CODE: Gemeentecode [code]

De gemeentecode geeft de numerieke aanduiding van gemeenten weer, die door het CBS in overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) wordt vastgesteld. Deze viercijferige code is gekoppeld aan de naam van de gemeente: wijzigt de naam van een gemeente, dan wijzigt ook de code.

GM_NAAM: Gemeentenaam [naam]

De naam van de bestuurlijke gemeente. Deze naam volgt de officiële schrijfwijze.

POSTCODE: Meest voorkomende postcode [code]

Meest voorkomende numerieke postcode in een buurt, op grond van het aantal adressen in het Geografisch Basisregister (GBR, definitieve versie) per 1 januari.

DEK_PERC: Meest voorkomende postcode; dekkingpercentage [code]

Indicatie (in zes klassen) van het percentage adressen in een buurt met de meest voorkomende postcode. Dit percentage is ontleend aan het Geografisch Basisregister (GBR, definitieve versie).

De volgende klassenindeling is gehanteerd:

1. > 90% van de adressen heeft dezelfde vermelde numerieke postcode;
2. 81–90% van de adressen heeft dezelfde vermelde numerieke postcode;
3. 71–80% van de adressen heeft dezelfde vermelde numerieke postcode;
4. 61–70% van de adressen heeft dezelfde vermelde numerieke postcode;
5. 51–60% van de adressen heeft dezelfde vermelde numerieke postcode;
6. 50% of minder van de adressen heeft dezelfde vermelde numerieke postcode.

OAD: Omgevingsadressendichtheid [absoluut]

De omgevingsadressendichtheid (OAD) van een buurt, wijk of gemeente is het gemiddeld aantal adressen per vierkante kilometer binnen een cirkel met een straal van één kilometer op 1 januari van het betreffende jaar.

De OAD beoogt de mate van concentratie van menselijke activiteiten (wonen, werken, schoolgaan, winkelen, uitgaan etc.) weer te geven. Het CBS gebruikt de OAD om de stedelijkheid van een bepaald gebied te bepalen.

Voor de berekening hiervan wordt eerst voor ieder adres de OAD vastgesteld. Daarna is het gemiddelde berekend van de omgevingsadressendichtheden van alle afzonderlijke adressen binnen het beschouwde gebied. De adressen zijn afkomstig uit het Geografisch Basisregister van het betreffende jaar (definitieve versie). Dit register bevat alle adressen van Nederland die zijn voorzien van een postcode, gemeentecode en wijk- en buurtcode.

De gemeentelijke OAD in deze publicatie wijkt af van de gemeentelijke OAD in de Regionale Kerncijfers Nederland (RKN). In deze laatste publicatie wordt de OAD berekend zonder gegevens over de nieuwe adressen van het betreffende kalenderjaar. Het gemeentelijk cijfer van de OAD in deze publicatie komt overeen met de definitieve OAD in de publicatie Maatstaven ruimtelijke gegevens Financiële verhoudingswet (Fvw).

De OAD per wijk en buurt kan een breuk vertonen tussen 2004 en 2005. Dit komt door een hercodering van een deel van de adressen op wijk- en buurniveau. De gemeentelijke OAD is deze hercodering pas vanaf het verslagjaar 2007 doorgevoerd.

STED: Stedelijkheid [code]

Op grond van de omgevingsadressendichtheid is aan iedere buurt, wijk of gemeente een stedelijkheidsklasse toegekend. De volgende klassenindeling is gehanteerd:

1. zeer sterk stedelijk $\geq 2\,500$ adressen per km²
2. sterk stedelijk 1 500–2 500 adressen per km²
3. matig stedelijk 1 000–1 500 adressen per km²
4. weinig stedelijk 500–1 000 adressen per km²
5. niet stedelijk < 500 adressen per km²

BEVOLKING

AANT_INW: Aantal inwoners [absoluut]

Het aantal inwoners op 1 januari. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). De standcijfers van het aantal inwoners kunt u niet gebruiken voor een correcte weergave van de ontwikkeling in de tijd. De grenzen of codes van wijken en buurten kunnen jaarlijks wijzigen waardoor adressen van een andere code worden voorzien.

De cijfers zijn tot en met het jaar 2009 afgerond op tientallen. Vanaf het jaar 2010 zijn ze afgerond op vijftallen.

AANT_MAN: Mannen [absoluut]

Het aantal mannen heeft betrekking op 1 januari. Aantallen mannen zijn ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

De cijfers zijn tot en met het jaar 2009 afgerond op tientallen. Vanaf het jaar 2010 zijn ze afgerond op vijftallen.

AANT_VROUW: Vrouwen [absoluut]

Het aantal vrouwen heeft betrekking op 1 januari. Aantallen vrouwen zijn ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

De cijfers zijn tot en met het jaar 2009 afgerond op tientallen. Vanaf het jaar 2010 zijn ze afgerond op vijftallen.

P_00_14_JR: Personen 0 tot 15 jaar [%]

Dit veld geeft het aantal inwoners weer dat op 1 januari 0 tot 15 jaar oud is, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het percentage is vermeld bij 50 inwoners of meer per buurt.

P_15_24_JR: Personen 15 tot 25 jaar [%]

Dit veld geeft het aantal inwoners weer dat op 1 januari 15 tot 25 jaar oud is, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het percentage is vermeld bij 50 inwoners of meer per buurt.

P_25_44_JR: Personen 25 tot 45 jaar [%]

Dit veld geeft het aantal inwoners weer dat op 1 januari 25 tot 45 jaar oud is, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het percentage is vermeld bij 50 inwoners of meer per buurt.

P_45_64_JR: Personen 45 tot 65 jaar [%]

Dit veld geeft het aantal inwoners weer dat op 1 januari 45 tot 65 jaar oud is, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het percentage is vermeld bij 50 inwoners of meer per buurt.

P_65_EO_JR: Personen 65 jaar en ouder [%]

Dit veld geeft het aantal inwoners weer dat op 1 januari 65 jaar of ouder is, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het percentage is vermeld bij 50 inwoners of meer per buurt.

P_ONGEHUWD: Ongehuwd [%]

Het aantal inwoners dat op 1 januari ongehuwd is, uitgedrukt in hele procenten van het totaal aantal inwoners. De burgerlijke staat ongehuwd geeft aan dat een persoon nog nooit een huwelijk heeft gesloten of een geregistreerd partnerschap is aangegaan. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Het percentage is vermeld bij 50 inwoners of meer per buurt.

P_GEHUWD: Gehuwd [%]

Het aantal inwoners dat op 1 januari gehuwd is, uitgedrukt in hele procenten van het totaal aantal inwoners. De burgerlijke staat gehuwd ontstaat na sluiting van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap. Tot de gehuwden worden ook personen gerekend die gescheiden zijn van tafel en bed, want zij blijven formeel gehuwd. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Het percentage is vermeld bij 50 inwoners of meer per buurt.

P_GESCHEID: Gescheiden [%]

Het aantal inwoners dat op 1 januari gescheiden is, uitgedrukt in hele procenten van het totaal aantal inwoners. De burgerlijke staat gescheiden ontstaat na ontbinding van een huwelijk door echtscheiding of na ontbinding van een geregistreerd partnerschap anders dan door het overlijden van de partner. Personen die gescheiden zijn van tafel en bed worden tot de gehuwden gerekend. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Het percentage is vermeld bij 50 inwoners of meer per buurt.

P_VERWEDUW: Verweduwd [%]

Het aantal inwoners dat op 1 januari verweduwd is, uitgedrukt in hele procenten van het totaal aantal inwoners. De burgerlijke staat verweduwd ontstaat na ontbinding van een huwelijk of geregistreerd partnerschap door overlijden van de partner. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Het percentage is vermeld bij 50 inwoners of meer per buurt.

BEV_DICHTH: Bevolkingsdichtheid [aantal inwoners per km²]

Het aantal inwoners per km² land is bepaald door het (niet afgeronde) aantal inwoners op 1 januari te delen door de (niet afgeronde) landoppervlakte. De bevolkingsdichtheid is opgenomen indien er 10 of meer inwoners in de buurt voorkomen.

Particuliere huishoudens

Particuliere huishoudens bestaan uit één of meer personen die alleen of samen in een woonruimte zijn gehuisvest en zelf in hun dagelijks onderhoud voorzien. Naast eenpersoonshuishoudens onderscheiden we meerpersoonshuishoudens (niet-gehuwde paren, niet-gehuwde paren met kinderen, echtparen, echtparen met kinderen, eenouderhuishoudens en overige huishoudens). De institutionele huishoudens worden hiertoe niet gerekend.

AANTAL_HH: Huishoudens totaal [absoluut]

Het aantal particuliere huishoudens is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het aantal particuliere huishoudens tot en met 2003 is een voorlopig cijfer. De cijfers vanaf 2004 zijn definitief en komen overeen met de definitieve cijfers in de StatLinetabel Regionale Kerncijfers Nederland. De cijfers zijn tot en met het jaar 2009 afgerond op tientallen. Vanaf het jaar 2010 zijn ze afgerond op vijftallen.

P_EENP_HH: Eenpersoonshuishoudens [%]

Het aantal huishoudens met één persoon, die ouder is dan 14 jaar, uitgedrukt in hele procenten van het totaal aantal particuliere huishoudens. Het aandeel eenpersoonshuishoudens is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het aandeel eenpersoonshuishoudens tot en met 2003 is een voorlopig cijfer. De cijfers vanaf 2004 zijn definitief en komen overeen met de definitieve cijfers in de Regionale Kerncijfers Nederland.

Het percentage is opgenomen indien er 10 of meer huishoudens in de buurt voorkomen.

P_HH_Z_K: Huishoudens zonder kinderen [%]

Meerpersoonshuishoudens zonder kinderen bestaan uit niet-gehuwde paren zonder kinderen, echtparen zonder kinderen en overige huishoudens. Het aandeel huishoudens zonder kinderen is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het aandeel meerpersoonshuishoudens zonder kinderen tot en met 2003 is een voorlopig cijfer. De cijfers vanaf 2004 zijn definitief en komen overeen met de definitieve cijfers in de Regionale Kerncijfers Nederland.

Het percentage is opgenomen indien er 10 of meer huishoudens in de buurt voorkomen.

P_HH_M_K: Huishoudens met kinderen [%]

Meerpersoonshuishoudens met kinderen bestaan uit niet-gehuwde paren met kinderen, echtparen met kinderen en eenouderhuishoudens. Het aandeel huishoudens met kinderen is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het aandeel meerpersoonshuishoudens met kinderen tot en met 2003 is een voorlopig cijfer. De cijfers vanaf 2004 zijn definitief en komen overeen met de definitieve cijfers in de Regionale Kerncijfers Nederland.

Het percentage is opgenomen indien er 10 of meer huishoudens in de buurt voorkomen.

GEM_HH_GR: Gemiddelde huishoudensgrootte [absoluut]

Dit gemiddelde is berekend als het aantal in particuliere huishoudens levende personen gedeeld door het aantal particuliere huishoudens. De gemiddelde huishoudensgrootte is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). De gemiddelde huishoudensgrootte tot en met 2003 is een voorlopig cijfer. De cijfers vanaf 2004 zijn definitief en komen overeen met de definitieve cijfers in de Regionale Kerncijfers Nederland.

Het gemiddelde is opgenomen indien er 10 of meer huishoudens in de buurt voorkomen.

Allochtonen

Het aantal allochtonen op 1 januari. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Allochtonen worden onderverdeeld in westers en niet-westers op grond van hun geboorteland.

Allochtoon: Persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Eerste generatie allochtoon: Persoon die in het buitenland is geboren met ten minste één in het buitenland geboren ouder.

Tweede generatie allochtoon: Persoon die in Nederland is geboren met ten minste één in het buitenland geboren ouder.

P_WEST_AL: Westers totaal [%]

Het aantal allochtonen op 1 januari, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Tot de categorie 'Westers totaal' behoren allochtonen uit Europa, Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië en Japan.

Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt.

Niet-westers

Allochtonen worden onderverdeeld in westers en niet-westers op grond van hun geboorteland. Tot de categorie 'niet-westers' behoren allochtonen uit Turkije, Afrika, Latijns-Amerika en Azië met uitzondering van Indonesië en Japan. Op grond van hun sociaal-economische en -culturele positie worden allochtonen uit deze twee landen tot de westerse allochtonen gerekend. Het gaat vooral om mensen die in voormalig Nederlands Indië zijn geboren en werknemers van Japanse bedrijven met hun gezin.

P_N_W_AL: Niet-westers totaal [%]

Het aantal allochtonen met een niet-westerse herkomst op 1 januari, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners. Dit gegeven is ontleend aan de Structuurtelling Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt. Tot en met 2003 gold bovendien de aanvullende eis van de aanwezigheid van minimaal 10 niet-westerse allochtonen en werd het aantal vóór omrekening naar een percentage eerst afgerond op vijftallen.

P_MAROKKO: Marokko [%]

Het aandeel allochtonen met herkomstgroep Marokko, Ifni, Spaanse Sahara en Westelijke Sahara op 1 januari, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners.

Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen per buurt.

P_ANT_ARU: Nederlandse Antillen en Aruba [%]

Het aandeel allochtonen met herkomstgroep van de tot het Nederlandse koninkrijk behorende eilanden Bonaire, Curaçao, Saba, Sint-Eustatius, Sint-Maarten en Aruba op 1 januari, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners.

Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen per buurt.

P_SURINAM: Suriname [%]

Het aandeel allochtonen met herkomstgroep Suriname op 1 januari, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners.

Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen per buurt.

P_TURKIJE: Turkije [%]

Het aandeel allochtonen met herkomstgroep Turkije op 1 januari, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners.

Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen per buurt.

P_OVER_NW: Overig niet-westers [%]

Het aandeel allochtonen met een overige niet-westerse herkomst op 1 januari, uitgedrukt in hele procenten van het aantal inwoners.

Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen per buurt.

SOCIALE ZEKERHEID**Uitkeringen Algemene bijstand (ABW/WWB)**

Het aantal algemene bijstandsuitkeringen krachtens de Algemene bijstandswet (ABW) en (met ingang van 1 januari 2004) de Wet werk en bijstand (WWB) die in de betreffende maand geregistreerd zijn. Vanaf 1 januari 2005 worden uitkeringen die met terugwerkende kracht na afloop van de betreffende maand worden vastgesteld, niet meer meegeteld (administratieve vertraging). Het betreft uitkeringen aan thuiswonenden, dus niet uitkeringen die worden toegekend aan mensen die in instellingen of inrichtingen verblijven.

Hoewel bij (echt)paren beide partners voor gelijke delen recht hebben op de uitkering, is er toch sprake van één uitkering en worden tot en met 2004 alleen de kenmerken van degene die de uitkering daadwerkelijk heeft aangevraagd in beschouwing genomen. Bij de cijfers vanaf 2005 is er voor gekozen om bij het toedelen van uitkeringen aan (echt)paren consequent de persoonskenmerken (leeftijd en geslacht) over te nemen van de oudste persoon van het (echt)paar. Uitkomsten over het aantal bijstandsuitkeringen worden ontleend aan de administraties van de gemeenten.

WWB_UITTOT: Algemene bijstandsuitkeringen totaal [absoluut]

Het aantal algemene bijstandsuitkeringen op 31 maart van het betreffende jaar. Vanaf 2005 gaat het hierbij om uitkeringen aan huishoudens waarvan het oudste lid van het bijstandshuishouden jonger is dan 65 jaar. Tot en met 2004 hebben de cijfers daarentegen betrekking op uitkeringen aan huishoudens waarvan degene die de uitkering daadwerkelijk heeft aangevraagd jonger is dan 65 jaar.

Het aantal is vermeld bij 50 of meer huishoudens per buurt. Bij 'Nederland totaal' zijn ook de uitkeringen meegeteld waarvan de regio van de aanvrager onbekend is.

De cijfers in deze publicatie wijken af van de cijfers in de regionale Kerncijfers Nederland (RKN). In de RKN hebben de bijstandsgegevens betrekking op 31 december van het desbetreffende jaar.

P_WWB_UIT: Algemene bijstandsuitkeringen relatief [per 1 000 huishoudens]

Het aandeel bijstandsuitkeringen is het aantal algemene bijstandsuitkeringen per 1 000 huishoudens op 1 januari van het betreffende jaar. De bijstandsuitkeringen betreffen standcijfers per 31 maart van hetzelfde jaar van uitkeringen aan huishoudens, ongeacht de leeftijd van de leden van dat bijstandshuishouden. Doordat het aantal uitkeringen en het aantal huishoudens een verschillend peilmoment hebben, kan het relatieve cijfer boven de 1 000 uitkomen.

De relatieve cijfers zijn vermeld bij 50 of meer huishoudens per buurt. Daarnaast zijn relatieve cijfers lager dan 10 afgerond op vijftallen. Bij 'Nederland totaal' zijn ook de uitkeringen meegeteld waarvan de regio van de aanvrager onbekend is.

De cijfers in deze publicatie wijken af van de cijfers in de Regionale Kerncijfers Nederland (RKN). In deze laatste publicatie worden de relatieve cijfers berekend met de uitkeringen en huishoudens per 31 december van het betreffende jaar.

WONEN

WONINGEN: Woningvoorraad [absoluut]

Totaal aantal woningen op 1 januari, afgerond op vijftallen. Een woning is een tot bewoning bestemd gebouw dat, vanuit bouwtechnisch oogpunt gezien, blijvend is bestemd voor permanente bewoning door een particulier huishouden.

De voorraadcijfers zijn met ingang van 1992 gebaseerd op de administratieve woningtelling met peildatum 1 januari 1992 en de daarna door de gemeenten aan het CBS gemelde mutaties. De woningen met een onbekende wijk/buurtcode in het register zijn niet meegeteld bij de aantallen van de wijken en buurten, maar wel in de gemeentelijke totalen. De wijken en buurten tellen daarom niet altijd op tot gemeenten. De gegevens zijn ontleend aan de Statistiek Woningvoorraad.

WOZ: Gemiddelde woningwaarde [x 1 000 euro]

De gemiddelde waarde onroerende zaken van woonobjecten gebaseerd op de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ-waarde).

Voor de bepaling van de gemiddelde woningwaarde wordt alleen gebruik gemaakt van die WOZ-objecten omschreven als woningen dienend tot hoofdverblijf (WOZ-objectcode 10) en woningen met praktijkruimte (WOZ-objectcode 11) met een waarde groter dan nul euro.

De gegevens zijn ontleend aan de Statistiek Waardering Onroerende Zaken. Het zijn voor alle jaren voorlopige cijfers. Het aantal objecten met een vastgestelde WOZ-waarde kan per jaar sterk verschillen bij de voorlopige cijfers.

De (voorlopig) gemiddelde woningwaarde wordt bepaald met verschillende waardepeildata:

- 2011: waardepeildatum 1 januari 2010;
- 2010: waardepeildatum 1 januari 2009;
- 2009: waardepeildatum 1 januari 2008;
- 2008: waardepeildatum 1 januari 2007;
- 2007: waardepeildatum 1 januari 2005;
- 2005 & 2006: waardepeildatum 1 januari 2003;
- 2003 & 2004: waardepeildatum 1 januari 1999.

Wanneer de woningvoorraad kleiner is dan 5 woningen of het aantal WOZ-objecten kleiner is dan 5 wordt er geen WOZ-waarde opgenomen. Vanaf 2005 geldt de beveiligingsprocedure ook als er minder dan 50 WOZ-objecten aanwezig zijn.

Woningen naar eigendom

Door een koppeling tussen het Woningregister (WRG) en het WOZ-register met een aanvulling uit het woningbestand van het Kadaster en de jaarbestanden van de Woningstatistiek is een nieuw bronbestand ontstaan waaruit informatie over huur- en koopwoningen wordt samengesteld. Er kan daarbij ook onderscheid gemaakt worden tussen huurwoningen in bezit van woningcorporaties of van overige verhuurders. Om een totaalbeeld te geven is ook de variabele Eigendom onbekend opgenomen. Wel betekenen deze veranderingen opnieuw een breuk met eerdere jaren.

P_KOOPWON: Koopwoningen [%]

Peildatum: 1 januari.

Weergave: als percentage van het totaal aantal woningen en vermeld bij 20 woningen of meer per buurt en wanneer het aandeel woningen met eigendom onbekend 50 procent of minder bedroeg.

Huurwoningen

Woning waarvan geen van de bewoners de eigenaar is.

P_HUURWON: Huurwoningen totaal [%]

Peildatum: 1 januari.

Weergave: als percentage van het totaal aantal woningen en vermeld bij 20 woningen of meer per buurt en wanneer het aandeel woningen met eigendom onbekend 50 procent of minder bedroeg.

P_HUURCORP: In bezit woningcorporatie [%]

Een woning die in het bezit is van een toegelaten instelling volkshuisvesting of een gemeentelijk woningbedrijf.

Het betreft niet het aantal sociale huurwoningen, omdat er alleen is vastgesteld wie de eigenaar is en er niet is gekeken naar de hoogte van de huurprijs.

Peildatum: 1 januari.

Weergave: als percentage van het totaal aantal woningen en vermeld bij 20 woningen of meer per buurt en wanneer het aandeel woningen met eigendom onbekend 50 procent of minder bedroeg.

P_HUUROVVH: In bezit overige verhuurders [%]

Een huurwoning die niet in het bezit is van een woningcorporatie.

Peildatum: 1 januari.

Weergave: als percentage van het totaal aantal woningen en vermeld bij 20 woningen of meer per buurt en wanneer het aandeel woningen met eigendom onbekend 50 procent of minder bedroeg.

P_HUKO_ONB: Eigendom onbekend [%]

Met het begrip 'onbekend' wordt hier bedoeld dat er geen koppeling mogelijk was tussen de adressen van het Woningregister en die van andere registers zoals het WOZ-register, woningbestand Kadaster en jaarbestand van de Woningstatistiek bij het CBS.

Peildatum: 1 januari.

Weergave: als percentage van het totaal aantal woningen en vermeld bij 20 woningen of meer per buurt en wanneer het aandeel woningen met eigendom onbekend 50 procent of minder bedroeg.

Woningen naar bouwjaarklasse

Een door de gemeente aan het CBS gereed gemelde woning wordt opgenomen in het Woningregister. Het jaar waarin deze opname plaatsvindt wordt hier als uitgangspunt genomen voor de bouwjaarklasse. Omdat er niet een exact bouwjaar geregistreerd wordt, is dit een indicatie van de bouwperiode. De bouwjaarklasse heeft hier twee waarden:

1. in of na het jaar 2000 opgenomen in het Woningregister;
2. vóór het jaar 2000 opgenomen in het Woningregister.

P_WONV2000: Bouwjaarklasse vanaf 2000 [%]

Het aantal woningen dat in of na het jaar 2000 is opgenomen in het Woningregister, uitgedrukt in hele procenten van het totaal aantal woningen. Het percentage is vermeld bij 20 woningen of meer per buurt.

P_WONT2000: Bouwjaarklasse tot 2000 [%]

Het aantal woningen dat vóór het jaar 2000 is opgenomen in het Woningregister, uitgedrukt in hele procenten van het totaal aantal woningen. Het percentage is vermeld bij 20 woningen of meer per buurt.

MOTORVOERTUIGEN**Motorvoertuigen**

De motorvoertuigen betreffen personenauto's, bedrijfsauto's en motortweewielers op 1 januari. Aanhangwagens en opleggers zijn niet meegerekend.

De gegevens zijn ontleend aan de Statistiek van de Motorvoertuigen. Deze gegevens zijn gebaseerd op de kentekenregistratie van de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW). Met behulp van deze registratie zijn tellingen gemaakt van alle voertuigen met actuele, houderschapsplichtige kentekens die op 1 januari in het kentekenbestand voorkomen.

Het aantal geregistreerde motorvoertuigen is inclusief voertuigen van lease- en verhuurbedrijven. Deze motorvoertuigen staan geregistreerd op het adres van het lease- of verhuurbedrijf. De motorvoertuigen die staan ingeschreven op postbusadressen zijn niet meegeteld bij de aantallen van de wijken en buurten, maar wel in de gemeentelijke totalen. De wijken en buurten tellen daarom niet altijd op tot gemeenten. De gemeentelijke totalen komen overeen met de Regionale Kerncijfers Nederland.

AUTO_TOT: Personenauto's totaal [absoluut]

Het aantal motorvoertuigen ingericht voor het vervoer van ten hoogste 8 passagiers (exclusief bestuurder) op 1 januari.

De cijfers zijn afgerond op vijftallen.

AUTO_HH: Personenauto's per huishouden [per huishouden]

Het aantal personenauto's per (particulier) huishouden op 1 januari. De personenauto's worden regionaal ingedeeld met behulp van de kentekenregistratie. Personenauto's die geregistreerd staan op het adres van het lease- of verhuurbedrijf vertekenen daarom de autodichtheid per huishouden.

Het aantal personenauto's per huishouden is vermeld bij minimaal 50 huishoudens en bij een waarde van maximaal 2,5 personenauto's per huishouden.

AUTO_LAND: Personenauto's naar oppervlakte [per km²]

Het aantal personenauto's per km² land op 1 januari. De personenauto's worden regionaal ingedeeld met behulp van de kentekenregistratie. Personenauto's die geregistreerd staan op het adres van het lease- of verhuurbedrijf vertekenen daarom de autodichtheid per oppervlakte.

Het aantal personenauto's naar oppervlakte is vermeld als ook het aantal personenauto's per huishouden is gepubliceerd. Dat is bij minimaal 50 huishoudens en bij een waarde van maximaal 2,5 personenauto's per huishouden.

BEDR_AUTO: Bedrijfsmotorvoertuigen totaal [absoluut]

Het aantal bestelauto's, vrachtauto's, trekkers (motorvoertuigen ingericht voor het trekken van opleggers), speciale voertuigen (bedrijfsauto's voor bijzondere doeleinden zoals bijvoorbeeld brandweerauto's, reinigungsauto's, takelwagens) en autobussen op 1 januari.

De cijfers zijn afgerond op vijftallen.

MOTOR_2W: Motortweewielers totaal [absoluut]

Het aantal motorrijwielen, scooters, motorcarriers en motorinvalidenwagens met een motorrijwiel-kentekenbewijs op 1 januari.

De cijfers zijn afgerond op vijftallen.

BEDRIJVEN

AGRA_BEDR: Aantal agrarische bedrijven [absoluut]

Het aantal bedrijven waarvan landbouw een hoofd- of nevenactiviteit is op 1 april. Het aantal is gebaseerd op het vestigingsadres van de hoofdbedrijfsgebouwen. Dit is niet per definitie gelijk aan de locatie van de landbouwactiviteiten. De gegevens zijn ontleend aan de Landbouwtelling.

Mogelijke verschillen tussen gemeentelijke totalen en de som van buurten zijn een gevolg van de wijze van toedeling van bedrijven. De gemeentelijke toedeling vindt plaats met behulp van de 4-cijferige postcode en de wijk- en buurttoedeling met behulp van de 6-cijferige postcode.

De cijfers zijn afgerond op vijftallen.

AGRA_MUT: Agrarische bedrijven jaarmutatie [%]

Het percentage verandering in het totaal aantal agrarische bedrijven per buurt, wijk of gemeente ten opzichte van het voorgaande jaar. Hierbij is gecorrigeerd voor eventuele hercoderingen van adressen en ook voor verandering van de grenzen.

De jaarmutatie is vermeld bij minimaal 10 agrarische bedrijven in het voorafgaande jaar.

P_GEWASSEN: Gewassenbedrijven [%]

Het aandeel gewassenbedrijven op 1 april, uitgedrukt in hele procenten van het aantal agrarische bedrijven. Tot de gewassenbedrijven behoren de akkerbouwbedrijven, tuinbouw- en blijvende teeltbedrijven. Het aandeel is gebaseerd op het vestigingsadres van de hoofdbedrijfsgebouwen; dit is niet per definitie gelijk aan de locatie van de landbouwactiviteiten.

Het percentage is vermeld bij meer dan 10 agrarische bedrijven per buurt.

P_VEETEELT: Veeteeltbedrijven [%]

Het aandeel veeteeltbedrijven op 1 april, uitgedrukt in hele procenten van het aantal agrarische bedrijven. Tot de veeteeltbedrijven behoren de graasdierbedrijven en hokdierbedrijven. Het aandeel is gebaseerd op het vestigingsadres van de hoofdbedrijfsgebouwen; dit is niet per definitie gelijk aan de locatie van de landbouwactiviteiten.

Het percentage is vermeld bij meer dan 10 agrarische bedrijven per buurt.

P_COMBI: Combinatiebedrijven [%]

Het aandeel combinatiebedrijven op 1 april, uitgedrukt in hele procenten van het aantal agrarische bedrijven. Tot de combinatiebedrijven behoren de bedrijven met gewas-, veeteeltcombinaties. Het aandeel is gebaseerd op het vestigingsadres van de hoofdbedrijfsgebouwen; dit is niet per definitie gelijk aan de locatie van de landbouwactiviteiten.

Het percentage is vermeld bij meer dan 10 agrarische bedrijven per buurt.

OPPERVLAKTE

Oppervlakte

Voor de bepaling van oppervlaktecijfers is voor de gemeentegrenzen gebruik gemaakt van het digitale gemeentegrenzenbestand van het Kadaster en voor de wijk- en buurtgrenzen binnen de gemeenten van het digitale wijk- en buurtgrenzenbestand van het CBS.

Met ingang van 2011 wordt het bestand Burgerlijke gemeentegrenzen van het Kadaster gebruikt als basis voor de gemeentegrenzen, in tegenstelling tot het bestand Topgrenzen, de gemeentegrenzen van de voormalige Topografische Dienst, wat in 2010 en voorgaande jaren is gebruikt.

Vanwege kleine grensverschillen tussen beide gemeentegrenzen-bestanden zullen daarom kleine afwijkingen in oppervlakte voor bijna alle gemeenten gerapporteerd worden, ook voor gemeenten waarvan de gemeentegrenzen niet officieel gewijzigd zijn.

Met totale oppervlakte per gemeente wordt de oppervlakte inclusief het gemeentelijk ingedeeld buitenwater bedoeld. Bij oppervlaktecijfers over wijken en buurten is de oppervlakte land en water opgenomen exclusief buitenwater. Door dit laatste kan de optelling van de wijken of buurten verschillen met de gepubliceerde totalen per gemeente. Deze verschillen doen zich vooral voor bij kustgemeenten.

OPP_TOT: Oppervlakte totaal [ha]

De totale oppervlakte is de som van de oppervlakten water en land in hele hectaren (ha.).

OPP_LAND: Oppervlakte land [ha]

De oppervlakte land is bepaald door het meest recente digitale bestand Bodemgebruik te combineren met het digitale bestand van gemeente-, wijk- en buurtgrenzen.

Voor de jaren 2003 tot en met 2005 is uitgegaan van het bestand Bodemgebruik 2000.

Voor de jaren 2006 tot en met 2008 is uitgegaan van het bestand Bodemgebruik 2003.

Voor de jaren 2009 tot en met 2010 is uitgegaan van het bestand Bodemgebruik 2006.

Voor het jaar 2011 is uitgegaan van het bestand Bodemgebruik 2008.

De oppervlakte land wordt uitgedrukt in hele hectaren (ha.).

OPP_WATER: Oppervlakte water [ha]

Oppervlakte water omvat zowel binnen- als buitenwater. Tot binnenwater wordt gerekend alle water niet onderhevig aan getijden en breder dan 6 meter, zoals het IJsselmeer, Markermeer, Randmeren, sloten, rivieren, kanalen en dergelijke. Onder het buitenwater valt alle water onderhevig aan getijden, zoals de Waddenzee, Oosterschelde, Westerschelde en het gemeentelijk ingedeelde gedeelte van de Noordzee.

De oppervlakte water is bepaald door het meest recente digitale bestand Bodemgebruik te combineren met het digitale bestand van gemeente-, wijk- en buurtgrenzen.

Voor de jaren 2003 tot en met 2005 is uitgegaan van het bestand Bodemgebruik 2000.

Voor de jaren 2006 tot en met 2008 is uitgegaan van het bestand Bodemgebruik 2003.

Voor de jaren 2009 tot en met 2010 is uitgegaan van het bestand Bodemgebruik 2006.

Voor het jaar 2011 is uitgegaan van het bestand Bodemgebruik 2008.

Het buitenwater is alleen op gemeenteniveau vermeld, water per wijk of buurt bestaat alleen uit binnenwater. De oppervlakte water wordt uitgedrukt in hele hectaren (ha.).

VOORZIENINGEN

Voorzieningen

Locatie die bezocht kan worden door personen. De locatie sluit aan bij het gebruik in het dagelijks leven. Dit zijn onder andere instellingen van de gezondheidszorg, culturele instellingen, scholen, ingangen van parken en opritten van een hoofdverkeersweg.

De afstand tot een voorziening is berekend over verharde, door auto's te gebruiken wegen, dus niet over fiets- en voetpaden. Overtochten via veerboten zijn hierbij inbegrepen. Er wordt geen rekening gehouden met éénrichtingsverkeer en overige inrijverboden van toegangswegen tot rijks- of provinciale wegen.

Kinderdagverblijf

Plaats waar kinderen van 0 tot 4 jaar gedurende één of meer dagdelen per week het hele jaar door worden opgevangen. Er kan voor meer dan 5 uur per dag van het kinderdagverblijf gebruik gemaakt worden en voor maximaal 10 dagdelen per week.

AF_KDV: Kinderdagverblijf; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde kinderdagverblijf, berekend over de weg.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AV3_KDV: Kinderdagverblijf; aantal binnen 3 km [absoluut]

Het gemiddeld aantal kinderdagverblijven binnen 3 kilometer over de weg voor alle inwoners van een gebied.

Het gemiddelde aantal is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

Basisonderwijs

Het basisonderwijs omvat naast de reguliere basisscholen ook de scholen voor kinderen van mensen zonder vaste woon- of verblijfplaats, de zogenaamde rijdende scholen en de ligplaatscholen voor varende kleuters. Het speciaal basisonderwijs en de speciale scholen zijn niet meegenomen.

De cijfers vermeld bij het jaar:

- 2006 betreffen schooljaar 2005/'06;
- 2007 betreffen schooljaar 2006/'07;
- 2008 betreffen schooljaar 2007/'08;
- 2009 betreffen schooljaar 2008/'09.

De cijfers zijn gebaseerd op het adressenbestand van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap met vestigingen van basisscholen. Als bekend is dat er onderwijs gevolgd kan worden op een dependance en dit een effect heeft van meer dan 500 meter op de berekende gemiddelde afstand, zijn deze gegevens van de buurten en wijken aanvullend geheim gemaakt.

AF_ONDBAS: Basisonderwijs; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde school, berekend over de weg.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AV3_ONDBAS: Basisonderwijs; aantal binnen 3 km [absoluut]

Het gemiddeld aantal scholen binnen 3 kilometer over de weg voor alle inwoners van een gebied.

Het gemiddelde aantal is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

Voortgezet onderwijs

Scholen waar leerlingen door de overheid bekostigd voltijd voortgezet onderwijs kunnen volgen. Praktijkonderwijscholen en speciale scholen zijn niet meegenomen. Aangezien scholen voor voortgezet onderwijs zowel vmbo-, havo/vwo- als vmbo/havo/vwo-scholen kunnen zijn, tellen de cijfers van vmbo en havo/vwo niet op tot de cijfers van voortgezet onderwijs totaal.

De cijfers vermeld bij het jaar:

- 2006 betreffen schooljaar 2005/'06;
- 2007 betreffen schooljaar 2006/'07;
- 2008 betreffen schooljaar 2007/'08.

Vmbo

Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs.

Vmbo-scholen waar leerlingen door de overheid bekostigd voltijd voortgezet onderwijs kunnen volgen.

AF_ONDVMB: Vmbo; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde school, berekend over de weg.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AV5_ONDVMB: Vmbo; aantal binnen 5 km [absoluut]

Het gemiddeld aantal scholen binnen 5 kilometer over de weg voor alle inwoners van een gebied.

Het gemiddelde aantal is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

Havo/vwo

Hoger algemeen voortgezet onderwijs / voorbereidend wetenschappelijk onderwijs.

Havo/vwo-scholen waar leerlingen door de overheid bekostigd voltijd voortgezet onderwijs kunnen volgen.

AF_ONDHV: Havo/vwo; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde school, berekend over de weg.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AV5_ONDHV: Havo/vwo; aantal binnen 5 km [absoluut]

Het gemiddeld aantal scholen binnen 5 kilometer over de weg voor alle inwoners van een gebied.

Het gemiddelde aantal is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

Restaurant

Restaurant, café-restaurant en afhaal/thuisbezorging.

AF_RESTAU: Restaurant; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde restaurant, berekend over de weg.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AV3_RESTAU: Restaurant; aantal binnen 3 km [absoluut]

Het gemiddeld aantal restaurants binnen 3 kilometer over de weg voor alle inwoners van een gebied.

Het gemiddelde aantal is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

Supermarkt

Grote supermarkt.

Winkel met meerdere soorten dagelijkse artikelen en een minimale oppervlakte van 150 m².

AF_SUPERM: Grote supermarkt; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde grote supermarkt, berekend over de weg.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AV3_SUPERM: Grote supermarkt; aantal binnen 3 km [absoluut]

Het gemiddeld aantal grote supermarkten binnen 3 kilometer over de weg voor alle inwoners van een gebied.

Het gemiddelde aantal is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AF_BIOS: Bioscoop; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde bioscoop, berekend over de weg.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AV10BIOS: Bioscoop; aantal binnen 10 km [absoluut]

Het gemiddeld aantal bioscopen binnen 10 kilometer over de weg voor alle inwoners van een gebied.

Het gemiddelde aantal is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AF_ZWEMB: Zwembad; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde zwembad, berekend over de weg.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AF_OPRITH: Oprit hoofdverkeersweg; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot de dichtstbijzijnde oprit van een rijks- of provinciale weg, berekend over de weg.

Een oprit van een hoofdverkeersweg is een toegang tot een rijks- of provinciale weg. Als uitgangspunt voor de opritten is het Nationale Wegenbestand (een product van Adviesdienst Verkeer en Vervoer van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat) gebruikt.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

Ziekenhuis, excl. buitenpolikliniek

Ziekenhuis, exclusief buitenpolikliniek.

Ziekenhuis

Instelling voor onderzoek, behandeling en verpleging van zieken. In een ziekenhuis kunnen patiënten voor meer dan 24 uur opgenomen worden en er kunnen grote operaties worden uitgevoerd.

Buitenpolikliniek

Locatie van een ziekenhuis waar niet bedlegerige patiënten worden behandeld of gecontroleerd. Patiënten worden er niet voor meer dan 24 uur opgenomen en er worden geen grote operaties uitgevoerd.

AF_ZIEK_E: Ziekenhuis, excl. buitenpolikliniek; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde ziekenhuis, berekend over de weg.

Voor het berekenen van de afstand zijn de locaties van buitenpoliklinieken buiten beschouwing gelaten.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AV20ZIEK_E: Ziekenhuis, excl. buitenpolikliniek; aantal binnen 20 km [absoluut]

Het gemiddeld aantal ziekenhuizen binnen 20 kilometer over de weg voor alle inwoners van een gebied.

Voor het berekenen van de afstand zijn de locaties van buitenpoliklinieken buiten beschouwing gelaten.

Het gemiddelde aantal is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

AF_TREINST: Treinstation; afstand [km]

De gemiddelde afstand van alle inwoners in een gebied tot het dichtstbijzijnde treinstation, berekend over de weg.

De gemiddelde afstand is opgenomen wanneer van 90 procent of meer van de inwoners in de buurt de exacte ligging (x,y-coördinaat) van het adres kon worden vastgesteld. Daarnaast geldt dat het gemiddelde alleen is vermeld bij minimaal 10 inwoners per buurt.

6 Koppelingen naar relevante tabellen en artikelen

Korte onderzoeksbeschrijving Kerncijfers wijken en buurten

Kerncijfers wijken en buurten 2001

Kerncijfers wijken en buurten 2003

Kerncijfers wijken en buurten 2004–2010

Digitale wijk- en buurtkaart 2003

Digitale wijk- en buurtkaart 2004

Digitale wijk- en buurtkaart 2005

Digitale wijk- en buurtkaart 2006

Digitale wijk- en buurtkaart 2007

Digitale wijk- en buurtkaart 2008

Digitale wijk- en buurtkaart 2009

Digitale wijk- en buurtkaart 2010

Digitale wijk- en buurtkaart 2011

Digitale wijk- en buurtkaart 2012

Kerncijfers Postcodegebieden 2004

Regionale Kerncijfers Nederland

Gemeente op maat

Provincie op maat

7 Voorwaarden gebruik

De gebruiker van de Wijk- en Buurtkaart is gehouden aan de volgende rechten en verplichtingen.

1. Alle rechten op de Wijk- en Buurtkaart blijven te allen tijde berusten bij het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Kadaster.
2. Bij de gegevensvermelding op basis van de Wijk- en Buurtkaart is bronvermelding verplicht.
3. Bij visualisering van grenzen of bij visualisering van gegevens met behulp van dit digitale bestand dient te worden vermeld:
© Kadaster / Centraal Bureau voor de Statistiek, 2013
4. Het gebruik van geometrie van buurtgrenzen en buurtcijfers van het CBS als toevoeging aan het bestand burgerlijke gemeentegrenzen is zonder kosten.
5. Bij publicatie van cijfers is bronvermelding verplicht, verveelvoudiging voor eigen gebruik of intern gebruik is toegestaan.
Copyright: (c) Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2013